

А.А. Чухно

ВИБРАНІ ПРАЦІ

2

УДК 33(081)
ББК 65.9(4УКР)
Ч-96

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Державної навчально-наукової установи
"Академія фінансового управління"
(Протокол № 9 від 28 листопада 2012 р.)*

Чухно А. А.

Ч-96 Вибрані праці : у 2 т. / А. А. Чухно. – К. : ДННУ "Акад. фін. управління", 2012.

ISBN 978-966-2380-54-5

Т. 2. – 480 с.

ISBN 978-966-2380-56-9

У виданні відображено новаторський підхід до системного дослідження питань наукової методології (історія предмета, методи пізнання економіки, парадигмальні зміни, синтез ключових теорій, функції економічної теорії та ін.), формування нової інституціонально-еволюційної парадигми економічної науки. Обґрунтовано оригінальну авторську концепцію теорії перехідного періоду в умовах ринкової трансформації соціально-економічних відносин в Україні. Розглянуто питання докорінної зміни місця і ролі людини та її праці в процесі становлення нової інформаційної економіки. З'ясовано сутність, характерні особливості, закономірності та тенденції розвитку грошей і товарно-кредитних відносин, фінансової й валютної систем, сучасного світового господарства в умовах глобалізації. Проаналізовано взаємозв'язок і взаємодію інституціональної теорії й фінансової науки, реформування бюджетного, податкового та кредитного механізмів, роль економічної науки в дослідженні фінансово-економічних криз і розробленні антикризової політики.

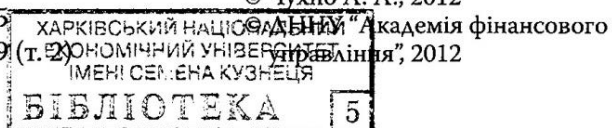
Для науковців, аспірантів, магістрантів, студентів, широкого кола фахівців фінансово-економічної сфери.

УДК 33(081)
ББК 65.9(4УКР)

7 85389

ISBN 978-966-2380-54-5

ISBN 978-966-2380-56-9

ЗМІСТ

Частина IV

ГРОШІ ТА ТОВАРНО-КРЕДИТНЕ ГОСПОДАРСТВО

Розділ 8. ПЕРЕХІД ВІД ГРОШЕЙ-ТОВАРУ ДО КРЕДИТНИХ ГРОШЕЙ...	9
8.1. Теоретичні концепції грошей	9
8.2. Виникнення, природа та розвиток сучасних грошей...	19
8.3. Нові світові гроші	39
8.4. Електронні гроші.....	43
<i>Сутність та види електронних грошей .....</i>	<i>43</i>
<i>Електронні гроші в Україні .....</i>	<i>50</i>
Розділ 9. ТОВАРНО-КРЕДИТНЕ ГОСПОДАРСТВО	57
9.1. Переростання товарно-грошового господарства в товарно-кредитне.....	57
9.2. Кредит і зміни у виробничих відносинах	62
9.3. Кредит як ефективна форма ведення господарства....	66
9.4. Процент як інструмент управління економікою.....	76
9.5. Історичне місце кредитного господарства	83
Розділ 10. ІНФЛЯЦІЯ	86
10.1. Сутність інфляції.....	86
10.2. Форми і види інфляції	91
10.3. Вплив інфляції на макроекономічні процеси.....	95
<i>Інфляція і зміни в соціальній сфері .....</i>	<i>95</i>
<i>Вплив інфляції на економіку.....</i>	<i>96</i>
<i>Антиінфляційна політика.....</i>	<i>98</i>
10.4. Особливості інфляції в Україні.....	101

Розділ 11. ГРОШОВІ РЕФОРМИ	110
11.1. Типи грошових реформ.....	110
11.2. Основний зміст грошових реформ у постсоціалістичних країнах.....	125
<i>Словенія і Хорватія</i>	125
<i>Країни Балтії</i>	130
<i>Країни США</i>	132
11.3. Наслідки грошових реформ.....	133
<i>Словенія і Хорватія</i>	133
<i>Країни Балтії</i>	135
<i>Країни США</i>	138
11.4. Створення грошової системи в Україні	139

Частина V ДЕРЖАВА І ФІНАНСИ

Розділ 12. ЕКОНОМІЧНІ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ	157
12.1. Теоретичні основи економічної ролі держави.....	157
12.2. Державне регулювання економіки.....	166
12.3. Регулююча діяльність держави у соціальній сфері.....	174
Розділ 13. ФІНАНСОВА СИСТЕМА	182
13.1. Сутність і роль фінансів	182
<i>Функції фінансів</i>	186
13.2. Фінансова система	187
13.3. Податкова система	193
<i>Економічна природа, функції та структура податків</i>	193
<i>Побудова податку</i>	197
<i>Види податків</i>	198
<i>Шляхи вдосконалення податкової системи</i>	203
13.4. Державний бюджет, його формування і використання ..	205
<i>Сутність і принципи побудови бюджетної системи</i>	205
<i>Державний бюджет</i>	209

<i>Доходи бюджету</i>	212
<i>Видатки бюджету</i>	215
<i>Бюджетний дефіцит і державний борг</i>	221
Розділ 14. СУЧАСНА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА КРИЗА	227
14.1. Природа і типи економічних криз	227
14.2. Конкретно-історичний характер і тривалість криз ...	233
14.3. Сучасна фінансова криза та її зв'язок з економічною кризою	241
14.4. Шляхи і методи подолання кризи	252
14.5. Посилення економічної ролі держави	261
14.6. Сучасна інституціональна теорія та фінансова наука ...	267

Частина VI СУЧАСНЕ СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО

Розділ 15. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ЙОГО ЕВОЛЮЦІЯ	299
15.1. Сутність і структура світового господарства	299
<i>Світова інфраструктура</i>	301
15.2. Міжнародний поділ праці й утворення світового господарства	303
15.3. Інтернаціоналізація господарства та інтеграційні процеси	307
15.4. Глобалізація економіки – вищий ступінь інтернаціоналізації господарства, форма становлення інформаційного способу виробництва	317
Розділ 16. ОСНОВНІ НАПРЯМИ І ФОРМИ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА	328
16.1. Глобалізація виробництва	328
16.2. Розвиток світового ринку товарів і послуг	332
16.3. Посилення міжнародного руху капіталу	335
16.4. Глобалізаційні фактори розвитку людини	337

Розділ 17. СВІТОВІ ВАЛЮТНО-КРЕДИТНІ ВІДНОСИНИ	342
17.1. Сутність і форми валюти та міжнародних валютних відносин	342
17.2. Міжнародний валютний ринок	351
<i>Сутність валютного ринку</i>	351
<i>Класифікація валютних ринків</i>	353
<i>Функції та операції валютного ринку</i>	354
17.3. Валютний курс	357
<i>Сутність валютного курсу</i>	357
<i>Види валютних курсів</i>	358
17.4. Міжнародні валютні системи та їх еволюція	362
17.5. Сучасні міжнародні кредитні відносини	372
17.6. Механізм регулювання зовнішньоекономічних зв'язків	376
Розділ 18. СУПЕРЕЧНОСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ	384
18.1. Технологічний принцип визначення структури світової економіки	384
18.2. Шляхи подолання технологічної та економічної прірви між розвинутими і економічно відсталими країнами	388
Розділ 19. МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ ...	394
19.1. Перехід від індустріальних до інформаційних і нанотехнологій, творення економіки майбутнього ...	396
19.2. Інтелектуалізація та інноватизація економіки	402
19.3. Зростання ролі людини, людського і соціального капіталу	406
19.4. Удосконалення механізму господарювання	413
19.5. Підвищення науково-теоретичного рівня і практичного значення економічної теорії	416
Бібліографічний покажчик наукових праць А. А. Чухна	425